ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΕΙΣΘΑΙ.

Μετὰ δὲ τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν, ὁ μὲν Ἀριστοτέλης, τὸ κεῖσθαι τέθεικεν. ὁ δὲ Ἀρχύτας, τὸ ἔχειν. ὁ μὲν γάρ, ἐπειδὴ εἰς τὸ τέλος εἶναι τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν, τὸ κεῖσθαι. καὶ γὰρ τέθηκέ τι, καὶ τίθεταί τι, ἵνα οὕτως τὸ κεῖσθαι γένηται. ἔστι δὲ τὸ μὲν τιθέναι, ποιεῖν. τὸ δὲ τίθεσθαι, πάσχειν. καὶ ἐπειδὴ κατὰ φύσιν ἕκαστα ἐν τοῖς οἰκείοις καὶ ἀλλοτρίοις τόποις κείμενα, ποιεῖ καὶ πάσχει. διὰ τοῦτο τῷ ποιεῖν καὶ πάσχειν συνῆψε τὸ κεῖσθαι. καίτοι γε τοῦτο, καὶ προηγεῖσθαι ὀφεῖλον αὐτῶν. καὶ διότι πρώτη σχέσις ἐστὶ πάντως σώματος. καὶ πρὸς τὸ δεχόμενον αὐτοῦ τὴν θέσιν. ἔπειτα οὕτως δὲ ἔχει τὴν τῶν ἐπικτήτων ἕξιν. Ἀρχύτας δὲ ἀποδοὺς εἰς τὰς σχέσεις, τήν τε ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς ἕτερον, καὶ τὴν ἀφ' ἑτέρων πρὸς αὐτό. καὶ ὅτι κατὰ ταύτην μὲν τὸ ἔχειν, κατ' ἐκείνην δὲ τὸ κεῖσθαι γίνεται, προετίμησε τὸ ἔχειν τοῦ κεῖσθαι. διότι ἀσχετωτέρα πως ἐστίν, ἡ ἀφ' ἑτέρων πρὸς ἑαυτὰ σχέσις, τῆς ἀφ' ἑαυτῶν πρὸς ἕτερα. καὶ διότι ἐνέργειαν μᾶλλον ἐμφαίνει τὸ ἔχειν, ἤπερ τὸ κεῖσθαι. καὶ διότι κοινότερόν ἐστι τὸ ἔχειν τοῦ κεῖσθαι. οἰκείως δὲ ἑκάτερος ταῖς ἑαυτοῦ περὶ τῶν γενῶν τούτων ὑποθέσεσι, καὶ τὴν τάξιν αὐτοῖς ἐπιτέθεικεν. ὁ μὲν γὰρ Ἀρχύτας, τὰ καθαρὰ γένη τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἐν τοῖς ἀρχηγικωτάτοις θέμενος, τοῦ μὲν ποιεῖν, ἐν τῷ θεῷ, τοῦ δὲ πάσχειν, ἐν τῇ ὕλῃ, εὐλόγως συνέταξε τὸ ἔχειν, ὅπερ ἐγγίνεται τῇ ὕλῃ ἀπὸ τοῦ θεοῦ. ἐγγινομένου δὲ τοῦ ἔχειν τῇ ὕλῃ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, τὸ εἶδος τότε γίνεται τὸ σύνθετον, σῶμα ἤδη ὄν, καὶ τοῦ κεῖσθαι δεόμενον. ἔστιν οὖν ἀρχηγικὸν καὶ τὸ ἔχειν. ἔστι δὲ καὶ κοινότερον τοῦ κεῖσθαι. τὸ μὲν γὰρ ἔχειν, καὶ ἀσωμάτοις ὑπάρχει, ὡς τῇ ψυχῇ τὸ μὴ ποιητικὸν αὐτῆς ἄκουσμα. τὸ δὲ κεῖσθαι, σώμασι μόνοις, καὶ τοῖς τῶν μεγεθῶν πέρασιν, ὡς ἐπιφανείᾳ, καὶ γραμμῇ, καὶ σημείῳ. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης φυσικὰς τὰς ποιήσεις παραδοὺς τὰς κατὰ τὸ θερμαίνειν καὶ ψύχειν, αἵτινες περὶ τὰ σώματα καὶ ἐν σώμασιν ὑπάρχουσι, συμφώνως ἑαυτῷ τὸ κεῖσθαι τῷ ποιεῖν καὶ πάσχειν συνέταξε. τὸ δὲ ἔχειν, ἐν μόνοις τοῖς μεριστοῖς κτήμασιν, οἷον ὑποδήμασι καὶ ὅπλοις ἀφοριζόμενος, εἰκότως ὕστερον τέθεικε τὸ ὅλον αὐτοῦ καὶ ἀρχηγικὸν γένος, μηδέπω παραδοὺς ἐν ταῖς κατηγορίαις. ὅτι δὲ ἀντιπλεονεκτεῖ ἄλληλα, τό, τε κεῖσθαι καὶ τὸ ἔχειν, καὶ αὐτὸς Ἀρχύτας ἐδήλωσε, πρὸς τοῖς τέλεσι προτάττων τὸ κεῖσθαι τοῦ ἔχειν. ἐν οἷς φησίν. » ἔτι δὲ ποιεῖν καὶ πάσχειν καὶ κεῖσθαι καὶ ἔχειν. καὶ πάλιν. » οὐδὲ μὰν ποιέων τι ἢ πάσχων. οὐδὲ κείμενος, οὐδὲ ἔχων τι. πολλαχοῦ δὲ καὶ παραλιμπάνει τὸ κεῖσθαι ὁ Ἀρχύτας. περὶ μὲν τῆς τάξεως τοῦ κεῖσθαι, τοσαῦτα εἰρήσθω. περὶ δὲ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ, τὸ μὲν διὰ παραδειγμάτων ὑπογράφειν, οἷον κάθηται. ἀνάκειται. καὶ τὰ ἀπαρέμφατα λέγοντα. οἷον τὸ καθῆσθαι. ἑστάναι. ἔχει μὲν τὴν ὑπόμνησιν. οὐ μὴν αὐτάρκης εἰς ἀκριβῆ γνῶσιν, ἀλλὰ διαρίθμησιν μᾶλλον ποιεῖται τῶν ἐν τῷ κεῖσθαι περιεχομένων. βέλτιον οὖν διακαθαίρειν τὴν περὶ αὐτοῦ ἔννοιαν, ἀφαιροῦντα τὴν ἐπεισιοῦσαν τὴν πρός τι σχέσιν. ἀφαιροῦντα δέ, κίνησιν καὶ στάσιν. ἔτι δὲ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν.

καὶ μόνην ἁπλῆν θεωροῦντα τὴν τῆς θέσεως σχέσιν. ὥσπερ γὰρ ἡ πρὸς τὸν τόπον σχέσις ποιεῖ τὸ ποῦ, καὶ ἡ πρὸς τὸν χρόνον τὸ ποτέ, οὕτως ἡ πρὸς τὴν θέσιν ποιεῖ τὸ κεῖσθαι. οὔτε οὖν τὸ κείμενον σῶμα, οὔτε τὸν τόπον, ἐν ᾧ κεῖται τῇ διανοίᾳ περιλαμβάνοντα, δεῖ νοεῖν τὸ κεῖσθαι. μόνην δὲ τὴν ἔχουσάν πως θέσιν, ἐν τῷ γένει τοῦ κεῖσθαι λογιζόμενον κατὰ πάντα τὰ ὄντα ὅσα πέφυκεν ἕτερα ὑφ' ἑτέρων ἀνέχεσθαι, ἢ ἐνιδρύεσθαι τὰ ἕτερα ἐν τοῖς ἑτέροις. ἡ γὰρ τοιάδε συμπλοκὴ τῶν ἐνιδρυμένων, καὶ τῶν τὴν ἕδραν παρεχόντων, κυριωτάτη καὶ πρώτη τίς ἐστι τοῦ κεῖσθαι ὑπογραφή. ἐὰν μὲν γὰρ σχέσιν τις προσάψῃ, ἢ τὸ ποιεῖν ἢ τὸ πάσχειν, ἢ ποιότητα, ἤ τι ἄλλο τῶν τοιούτων. ἐὰν μὲν ἐπικρατῇ καὶ ἐν τοῖς συμμίκτοις τὸ τοῦ κεῖσθαι γένος, ὥστε οὕτως ἐπινοεῖσθαι κατὰ τὴν πρώτην προσβολήν, οὐδὲν ἧττον ἔσται ἐν τῷ κεῖσθαι. ἐὰν δὲ ἄλλο τι τῶν γενῶν προχειρότεραν ποιῆται τὴν φαινομένην ἰδιοποιΐαν, κατὰ τὰ νικῶντα γένη ἔσται ἡ ἐπικράτεια τοῦ εἴδους ἀφορισμένη. ἀλλὰ δεῖ τοίνυν καὶ ἐπὶ τοῦ κεῖσθαι, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων γενῶν, τὰ παρακολουθοῦντα αὐτῷ διελθεῖν. δοκεῖ δὴ ἐναντίωσις εἶναι τῷ ἐν τῷ κεῖσθαι. ὁ γὰρ ὕπτιος τῷ πρηνεῖ ἐναντίαν ἔχων θέσιν, ἐναντίως κεῖται. ἡ δὲ ἐναντίωσις αὕτη, παρά τε τὴν θέσιν συμβαίνει, ἡ γὰρ πρηνὴς θέσις, τῇ ὑπτίᾳ ἐστὶν ἐναντία, καὶ παρὰ τὸν τόπον. ἔστι γὰρ καὶ ἐν τούτῳ ἐναντίωσις. διὸ ὁ ἄνω κείμενος, τῷ κάτω κειμένῳ ἐναντίως κεῖται, προσειληφὼς τὴν κατὰ τόπον ἐναντίωσιν. καὶ ταύτῃ μὲν πάντα δέχεσθαι ὡς οἶμαι τὰ ἐν τῷ κεῖσθαι ὄντα. ἐπεὶ δὴ καὶ πάντα ἔν τινι τόπῳ ἔχουσι πρὸς ἄλλον τόπον ἀντίθεσιν. ἡ δὲ παρὰ τὴν θέσιν ἐναντίωσις, οὐκ ἐπὶ πάντων ἐστίν. ὁ γὰρ κύβος καὶ ἡ σφαῖρα καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ἀψύχων, κἂν διαφορὰν ἔχῃ θέσεων, οἷον κατὰ γωνίαν, ἢ κατὰ πλευράν, ἀλλ' οὐκ ἤδη καὶ ἐναντίωσιν ὥσπερ τὰ πρηνῆ καὶ ὕπτια ἐπὶ τῶν ζώων μάλιστα θεωρούμενα τῶν φυσικῶς ἐχόντων τὸ ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν. ἢ τὸ ἄνω καὶ κάτω. καὶ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν. τὸ δὲ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐπὶ τοῦ κεῖσθαι, ποτὲ μὲν λέγεται συνήθως, ὅταν πλάγιος ἐπιδέχηται τὰ κείμενα, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἀνακεῖσθαι. ποτὲ δέ, τῷ μὲν σχήματι τῆς λέξεως, τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐμφαίνει. σημαίνει δὲ ὑπερβολὴν κατὰ τὴν δηλοῦσαν σύγκρισιν, ὥσπερ ὅταν ὑπτιώτερον σκάφης λέγηται. οὐκ ἐπὶ παντὸς δὲ τῶν ἐν τῷ κεῖσθαι τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐστίν. ἡ γοῦν ἐπιφάνεια καὶ ἡ γραμμὴ καὶ τὸ σημεῖον, καὶ εἴ τι ἄλλο τῶν ἐν τῷ κεῖσθαι ἀσώματόν ἐστιν, οὐκ ἔχει τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον. ὥσπερ δὲ ἡ μὲν ποίησις καὶ ἡ πεῖσις ἐν τοῖς πρός τι ἦν, τὸ δὲ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἰδίας ἔτυχε κατηγορίας, οὕτως ἡ μὲν θέσις, τῶν πρός τι ἐστί. τὸ δὲ κεῖσθαι, ἴδιόν τι γένος ἐχαρακτήρισε, πολὺ διαφέρον τοῦ πρός τι. δεῖ δὲ λοιπὸν καὶ τὴν διαίρεσιν τοῦ κεῖσθαι, ἥν τε κατὰ τὰς ἰδιοποιοὺς διαφορὰς ἐπισκέψασθαι, εἴτε τὴν κατὰ τοὺς ἄλλους τρόπους. κἂν μὴ ἰδιοποιοί, ἀλλὰ χωρίζουσί γε τὰ ὑπ' αὐτὸ τεταγμένα. τῶν τοίνυν ἐν τῷ κεῖσθαι θεωρουμένων, τὰ μέν ἐστι φύσει, ὥσπερ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα ἐν τοῖς οἰκείοις ἱδρυμένα τόποις. καὶ ὁ οὐρανὸς τὴν ἀνωτάτω χώραν ἐπέχων. τὰ δέ, θέσει, ὥσπερ ἀνδριάντες καὶ κίονες καὶ σκεύη. καὶ ὅλως τὰ κατὰ τέχνην τινὰ ἢ χρείαν τιθέμενα. ἔτι δὲ τὰ μέν, ἐν στάσει ἔχει τὴν θέσιν. ὥσπερ ἡ γῆ καὶ τὰ ἔσω τῶν στοιχείων. τὰ δέ, ἐν κινήσει. ὥσπερ αἵ τε τοῦ οὐρανοῦ περιφοραὶ ἐν ἀλλήλαις ἱδρυμέναι, καὶ τῶν στοιχείων τὰ κινούμενα. καὶ τῶν κινουμένων δὲ καὶ ἑστώτων, τὰ μέν, ἀΐδιον ἔχει τὸ κεῖσθαι. ὥσπερ τὰ ἀΐδια τῶν σω-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

μάτων. τὰ δὲ, ἔγχρονον, ὡς τὰ ἐν μέρει χρόνου ὑφεστῶτα. δοκεῖ δέ φησιν ὁ Ἰάμβλιχος, πᾶν τὸ ἐν τῷ κεῖσθαι, ἐν τόπῳ τινὶ τὴν ἵδρυσιν ἔχειν. οὐ μὴν ἀλλ' ἔχει γε τὴν αὐτὴν τοῦ γένους φύσιν καὶ τὰ ἐν δυνάμεσιν ἱδρυμένα. κεῖται γὰρ ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ζωῇ, τὴν ἕδραν ἔχοντα. καὶ γὰρ ταῦτα ὑπὸ τῆς ζωῆς ἀνέχεται. ὅσα τε ἐν τοῖς κυριωτάτοις αἰτίοις πάντα χωρὶς συνέχεται, κεῖσθαι ἐν ἑαυτοῖς ᾗ ὄντως ἄν τις μαθείη. μήποτε δὲ οὐ πᾶσαν ἐνίδρυσιν τὸ κεῖσθαι σημαίνει, εἰ μή τις κατὰ μεταφορὰν ἐκδέχοιτο. ἀλλὰ τὴν οἷον πῆξιν τῶν σωμάτων, ἣν ἔσχον ἀποστάντα τῆς αὐτοκρατοῦς τῶν ἀμερίστων εἰδῶν φύσεως, καὶ δεηθέντα τῶν τὴν πῆξιν αὐτῶν ὑποδεχομένων, καὶ εὐθετιζόντων. καὶ γὰρ ὁ τόπος ταύτην παρέχει τὴν χρείαν. τὸ ὑποδέχεσθαι. τὸ εὐθετίζειν. τὰ μὴ ἀνέχοντα ἑαυτά, ἀλλὰ πεπτωκότα καὶ ἐσκορπισμένα. ἀμφότερα γὰρ ἔσχε τὰ τῆς ἀμερίστου φύσεως ἀποστάντα, καὶ τὸ ἐν ἄλλῳ εἶναι. ἀλλὰ μὴν ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸ διεσπάσθαι, ἀλλὰ μὴ μένειν ἀμέριστον. διὸ καὶ ἐδεήθη τόπου, καὶ ὑποδεχομένου αὐτά, καὶ τάξιν τοῖς μορίοις καὶ εὐθετισμὸν παρεχομένου. τὰ γὰρ ἅπαξ διασπασθέντα, δεῖται τοῦ εὐθετισμοῦ, ἵνα ἡ κεφαλὴ τὸν οἰκεῖον ἔχῃ τόπον. καὶ ὁ τράχηλος. Ἀλλὰ μὴ πολλαὶ κόρσαι ἀναύχενες ἐβλάστησαν, ὡς Ἐμπεδοκλῆς φησί. τὸ δὲ κεῖσθαι, ὅτι καὶ τὸ πεπτωκέναι σημαίνει, ἐδήλωσεν Ὅμηρος
» εἰπών. Κεῖται Πάτροκλος. νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται. τὰ οὖν ἐν δυνάμεσι καὶ ἐν ζωῇ καὶ ἐν τοῖς κυριωτάτοις αἰτίοις ἱδρυμένα, ἄλλως λέγεται κεῖσθαι, καὶ οὐ κυρίως. ὁμολογεῖται δὲ παρὰ πᾶσι, παντὶ σώματι τὸ κεῖσθαι συμβεβηκέναι. διὸ πᾶν σῶμα, ἐν τόπῳ ἐστὶ καὶ θέσιν ἔχει κατὰ τόπον. πλήν τό, γε τῆς ἀπλανοῦς σῶμα, καὶ τὸ τοῦ παντὸς σῶμα, οὐκ ἔστιν ἐν τῷ κεῖσθαι. οὐδὲ γὰρ ἐν τόπῳ ἐστί, κατὰ τὴν Ἀριστοτέλους περὶ τόπου διάταξιν. διότι οὐκ ἔστι τὸ περιέχον αὐτὸ σῶμα. ὁ δὲ τόπος, πέρας ἐστὶ τοῦ περιέχοντος, καθὸ περιέχει τὸ περιεχόμενον. καὶ ἀσωμάτοις δὲ τὸ κεῖσθαι ἐφαρμόζει, ὡς παρὰ τοῖς τῶν σωμάτων πέρασι. καὶ γὰρ τῷ τόπῳ προσήκει, καὶ ἁπλῶς ἐπιφανείᾳ, καὶ γραμμῇ, καὶ σημείῳ. θέσιν γὰρ ἔχει πάντα ταῦτα. τοῖς δὲ καθ' αὑτὰ ἀσωμάτοις, τὸ κεῖσθαι πάντως οὐχ ὑπάρχει, εἰ μή τις κατὰ μεταφορὰν ἐν νῷ καὶ θεῷ λέγοι κεῖσθαι ταῦτα, ὡς ἐν ἀρχῇ καὶ αἰτίᾳ συνε-
» χόμενα. Ἐν δὲ θεῷ κεῖνται πυρσοὺς ἕλκοντες ἀκμαίους φησὶ τὸ λόγιον. ἐπιστῆσαι δὲ χρή, ὅτι τὸ μὲν σῶμα, ἐν τόπῳ κεῖται. ὁ δὲ τόπος κεῖται μέν, πέρας γὰρ τῶν σωμάτων ἐστί, καὶ ἔχει καὶ αὐτὸς τὰς τῆς θέσεως διαφοράς. τὸ ἄνω, καὶ τὸ κάτω, καὶ τὰ λοιπά. καὶ τὸ ὡρισμένον καὶ ἀόριστον. οὐ μέντοι ἐν τόπῳ κεῖται ὁ τόπος ὥσπερ τὰ σώματα. τόπου γὰρ τόπος οὐκ ἔστιν. ἵνα μὴ ἐπ' ἄπειρον ὁ λόγος προέλθῃ, τόπον πρὸ τόπου ζητῶν. Ἀλλ' ἀπορίας ἄξιον, εἰ κεῖται ὅλως ὁ τόπος, ἐν τίνι κεῖται. τὸ γὰρ κείμενον, ἔν τινι κεῖσθαι βούλεται. Ὁ μὲν Ἀριστοτέλης πέρας εἶναι λέγων τοῦ περιέχοντος σώματος τὸν τόπον, ἐν αὐτῷ φαίη ἂν κεῖσθαι, ὥσπερ καὶ αἱ ἄλλαι ἐπιφάνειαι ἐν τοῖς σώμασι κεῖνται. ὧν εἰσὶ πέρατα. εἰ δὲ διάστημά τις λέγει τὸν τόπον, ἢ μέτρον καὶ εὐθετισμὸν τῆς τῶν μεγεθῶν παραθέσεως, ὥσπερ τὸν χρόνον μέτρον τῆς κατὰ τὴν κίνησιν παρατάσεως, οὐ χρὴ τι ἄλλο ζητεῖν, ἐν ᾧ κείσεται ὁ τόπος. ἕδρα γὰρ ὢν αὐτὸς τῶν ἄλλων, οὐκέτι ἕδρας δεήσεται. ὥσπερ καὶ τὰ πέρατα τῶν μεγεθῶν αὐτὰ πέρατα ὄντα, οὐκέτι δεῖται τῶν περαινόντων. διὸ καὶ Ἀρχύτας.

„ τρὶς Ἀρχύτας φησὶ τὰ μὲν ἅμα ἐν τόπῳ ἦμεν· τὸν δὲ τόπον, ἐν μηδενί. ἀλλ' οὕτως ἔχειν „ ποτὶ τὰ ἐόντα, ὥσπερ τὰ πέρατα ποτὶ τὰ πεπερασμένα. τούτων δὲ κειμένων, τὰ μέν, ἁπλῶς ἔχει τὸ κεῖσθαι. τὰ δέ, διπλῶς. ὁ μὲν γὰρ κενὸς ἀμφορεύς, κεῖται εἰ τύχοι ἐν τῷ λίθῳ. ὁ δὲ οἶνος ὁ ἐν τῷ ἀμφορεῖ, καὶ ἐν ἀμφορεῖ κεῖται, καὶ ἐν ᾧ κεῖται ὁ ἀμφορεύς. κατ' ἄλλην δὲ ἐπίνοιαν, αὐτός τε ὁ ἀμφορεὺς κεῖταί που, καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ ἐν τῷ ὅλῳ. καὶ ὁ οἶνος δὲ αὐτός τε ἐν τῷ ἀμφορεῖ κεῖται, καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ ἐν τῷ ὅλῳ. ὥστε ὁ πλήρης ἀμφορεύς, τετραπλοῦν ἕξει τὸ κεῖσθαι. ἐπιστῆσαι δὲ ἄξιον, εἰ τὰ μέρη ἐν τῷ ὅλῳ κεῖσθαι λέγεται κυρίως. οὐ γὰρ πᾶν τὸ ἔν τινι κεῖται ἐν ἐκείνῳ ἐν ᾧ ἐστιν, ἀλλὰ τὰ ἐν τόπῳ μόνον ὄντα, ταῦτα κεῖσθαι λέγεται ἐν τῷ τόπῳ. καὶ κατὰ τὰ σχήματα δὲ καὶ κατὰ τὰς τοπικὰς διαστάσεις, ἔσονται τοῦ κεῖσθαι διαφοραί. ὁ μέντοι Ἀρχύτας διαφορὰς τοῦ κεῖσθαι λέγων, τὸ μέντοι αὐτοῦ ἐν δυνάμει φησί. τὸ δέ, ἐν στάσει. καὶ τὸ ἐν δυνάμει, τὸ μέν, ἐν τῷ ἐνεργεῖν. τὸ δέ, ἐν τῷ πάσχειν. περὶ μὲν γὰρ τὴν στάσιν, θεωρεῖται τὸ κεῖσθαι. μένει γὰρ ἐν ταυτῷ τοῦτο, ἐάν τε ἀσώματον ᾖ, ἐάν τε σῶμα τὸ ἐν τῇ στάσει κείμενον. περὶ δὲ τὴν δύναμιν, διχῶς θεωρεῖται κατ' ἀμφότερα τὰ ἐναντία. ἅμα τε τῷ ποιεῖν καὶ πάσχειν, καὶ ἐν τῷ κινεῖν καὶ κινεῖσθαι. καὶ ἐπειδὴ καὶ ἡ δύναμις πρὸς ἀμφότερα τὰ ἐναντία ἄγεσθαι δύναται, εἰ μέντοι τις δύναμιν λαμβάνει μὴ τὴν ἀτελῆ, ἀλλὰ τὴν τελείαν καὶ τῶν ἐνεργειῶν περιεκτικήν, ἥτις ἀνέχει τὰ κείμενα ἐν ἑαυτῇ. καὶ οὕτως δεῖ τὰς ἀρχηγικωτέρας αἰτίας, περιεκτικωτέρας εἶναι τῶν δευτέρων. καὶ κεῖσθαι ἐν τοῖς προτέροις τὰ δεύτερα, εὐλόγως ἐροῦμεν. ἀλλ' ἐπὶ τὰς ἀπορίας λοιπὸν τὰς ὑπὸ Πλωτίνου πρὸς τὸ κεῖσθαι ἰτέον λεγομένας. λέγει τοίνυν ἐν ὀλίγοις εἶναι τὸ κεῖσθαι. καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἄξιον ἐν οἰκείῳ γένει καταχωρίζεσθαι. ἀλλ' εἰ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς σώμασι τοῖς τε ἀϊδίοις καὶ τοῖς ὑπὸ σελήνην, πῶς οὐκ ἄξιον καὶ τοῦ τὸ γένους οἰκείου τυγχάνειν. καὶ Ἀρχύτας δὲ ἐπὶ πολλὰ διατείνειν αὐτό φησιν. ἀλλὰ τὸ ἀνακεῖσθαι φησὶ καὶ καθῆσθαι, οὐκ ἔστιν ἁπλῶς. σημαίνει δὲ τὸ ἐν σχήματι τοιῷδε κεῖσθαι. τοῦτ' ἔστιν, ἐν τόπῳ εἶναι. ἕτερον οὖν τὸ μὲν σχῆμα, ἄλλο. ὁ δὲ τόπος, ἄλλο. καὶ ζητεῖται περὶ ἀμφοῖν. καὶ οὐδὲν ἔδει λοιπὸν εἰς ἓν δύο κατηγορίας συνάπτειν. πρὸς ἃ ῥητέον, ὅτι αἱ τῶν σχημάτων αὗται, οἷον, ἡ τοῦ καθῆσθαι καὶ ἀνακεῖσθαι, οὐχ ἁπλῶς σχημάτων, ἀλλὰ τῶν κατὰ τὴν θέσιν σχηματισμῶν σημαίνουσι τὰς διαφοράς. κἂν ποιότητα δὲ δηλῶσιν, ἐπειδὴ τὸ σχῆμα ποιότης, οὐ τὴν ἁπλῶς ποιότητα ἐροῦσιν, ἀλλὰ τὴν τοῦ κεῖσθαι. ἠξίου δὲ καὶ αὐτὸς τὰς συμπληρωτικάς τινος ποιότητας, εἰς ἐκεῖνο τὸ γένος ἀνάγειν, ὑφ' ὃ καὶ τὸ συμπληρούμενον ἀνάγεται. οἷον περὶ γραμμήν ἐστιν εὐθύτης. ἡ δὲ γραμμὴ τοῦ ποσοῦ, ἔστιν οὖν καὶ ἡ εὐθύτης τοῦ ποσοῦ. καὶ τὸ ὅλον τοῦτο ποσοῦ ποιότης. ὥσπερ οὖν τὸ φέρειν οὐκ ἐξίσταται τῆς οἰκείας κατηγορίας, ὅταν ἀναφέρειν λέγωμεν, οὕτως οὐδὲ τὸ ἀνακεῖσθαι ἢ κατακεῖσθαι. ἔτι δὲ μᾶλλον ἐνιστάμενοι πρὸς τὴν ἀπορίαν οἱ μετ' αὐτόν, ἀντιλέγουσιν, ὡς οὔτε σχήματος οὔτε τόπου ἐφάπτεται τὸ κεῖσθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄλλως παρακολουθεῖ, ὥσπερ καὶ ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις πλείονα ὁμοῦ συνθεωρεῖται. ἡ μέντοι ἰδιάζουσα τοῦ κεῖσθαι κατηγορία,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

κατ' αὐτὴν μόνην τὴν θέσιν ψιλῶς νοεῖται, μηδὲν συνεπινοούντων ἡμῶν, ἐν τίνι κεῖται, καὶ πῶς ἔχον αὐτὸ κεῖται. ἀλλ' οὐδὲ πάντως ἐν τόπῳ ἐστὶ φησὶν Ἰάμβλιχος τὸ κεῖσθαι. ἐπεὶ καὶ ὁ τόπος κεῖταί που, μὴ ὢν ἐν τόπῳ. οὐκ ἄρα ὑγιὲς τὸ περιλαμβάνεσθαι τόπον ἐν τῷ κεῖσθαι. εἰ δὲ οἷόν τε καὶ ἄνευ σχήματος ἐπινοεῖν τινὰ θέσιν τῶν ἀσχηματίστων εἴτε ἀσωμάτων ὡς γραμμῆς καὶ σημείου, ἔσται καὶ ἄνευ σχήματος τὸ κεῖσθαι. ἀλλ' εἰ μὲν τὸ κεῖσθαι φησὶν ἐνέργειαν σημαίνει, ἐν ταῖς ἐνεργείαις τακτέον αὐτό. εἰ δὲ πάθος, ἐν τῷ πάσχειν. πάλιν οὖν καὶ ἐν τούτοις ἀρκτέον, ὅτι τὸ καθαρῶς νοούμενον κεῖσθαι, οὐδ' ὁποίας ποιήσεως ἢ πάθους ἀναπίμπλαται. ἐκτὸς δὲ ὂν ἀμφοτέρων, ἰδίαν ἔχει καθ' αὑτὸ κατηγορίαν. εἰ δὲ ἄρα τις καὶ συνεμφαίνεσθαι λέγει τῷ κεῖσθαι τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν, ὡς ἕτερα γένη ἑτέρῳ συνυπάρξει διὰ τὴν σύμμιξιν τῶν αἰσθητῶν συνόδων. βέλτιον δὲ δι' ἀκριβείας ἀφορίζεσθαι τὸ κεῖσθαι, ὥσπερ καὶ Βοηθῷ δοκεῖ. ἐφ' ὧν γὰρ οὔτε τὸ ποιεῖν οὔτε τὸ πάσχειν πρόσεστι καθ' ἣν κεῖται θέσιν, καὶ καθ' ἣν τέτακται τάξιν, ταῦτα μόνον φησὶν εἶναι τῆς κατηγορίας. οἷον, τὸ ἑστηκέναι, ἢ καθῆσθαι ἐπὶ ἀνδριάντος λεγόμενον. ἢ τὸ ἀνακεῖσθαι τὴν εἰκόνα. ἐφ' ἡμῶν μὲν γὰρ ἐνέργειαν τὰ τοιαῦτα συνεμφαίνει. ἐπὶ δὲ τῶν ἀψύχων, οὔτε τὸ ποιεῖν, οὔτε τὸ πάσχειν ἐνδείκνυται ταῦτα, ἀλλὰ μόνον καθαρῶς τὸ κεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ὁ ἄνω καὶ κάτω τόπος συνεπινοεῖται, καὶ σχέσις συνεπιφαίνεται πρός τινας τόπους ἐν τῷ ἀνακεῖσθαι καὶ κατακεῖσθαι, δεῖ νοεῖν ὡς καθ' αὑτὸ ὄντος τοῦ κεῖσθαι πρότερον, ἐπεισῆλθεν ἡ σχέσις πρὸς τὸ ἄνω καὶ κάτω. ὥσπερ καὶ παρὰ τὰς ἄλλας κατηγορίας παρέφυεν ἀεὶ τὸ πρός τι. τὸ μέντοι κεῖσθαι τὴν πρὸ τοῦ πρός τι εἰληφὸς φύσιν, καθ' αὑτό ἐστιν ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων γενῶν ἕκαστον, ὅσα προηγεῖται τοῦ πρός τι. εἰ δὲ πάντα οἷς ἐπισέρχεται τὰ πρός τι ἐν τοῖς πρός τι θήσομεν, οὐκ ἂν φθάνοιμεν καθὰ καὶ αὐτός εἶπεν ὁ Πλωτῖνος, πάντα τὰ γένη ἐν τοῖς πρός τι τιθέντες. ταῦτα μὲν οὖν εἴρηται, πρὸς τὰς Πλωτίνου ἀπορίας. φησὶ δὲ ὁ Ἰάμβλιχος, ἄλλως μὲν ἐπὶ τῶν σωμάτων θεωρεῖσθαι τὸ κεῖσθαι, ὡς ἂν διαστατῶν ὄντων καὶ μεριστῶν, καὶ τόπον διαστατὸν ἐχόντων, ἄλλως δὲ ἐπὶ ψυχῆς. καὶ γὰρ αὐτὴ τόπος λέγεται τῶν ἐν αὐτῇ λόγων ὡς χώραν αὐτοῖς παρέχουσα εἰς τὸ ἐνιδρύεσθαι καὶ ἐνεργεῖν ἐν αὐτῇ. ἄλλως δέ, ὁ νοῦς τόπος λέγεται τῶν εἰδῶν, ὡς τὴν αὐτὴν ἔχων οὐσίαν πρὸς τὰ εἴδη. καὶ ὁμοῦ τὰς νοήσεις καὶ τὰ εἴδη συνέχων ἐν ἑαυτῷ. κυριώτατα δὲ ἐν τῷ θεῷ κεῖσθαι λέγεται πάντα. ἐπειδὴ τὰ μετ' αὐτὸν ὅλα ἐν αὐτῷ συνείληπται. ἀλλ' ἴσως φησὶ δόξει τισὶ πολλαχῶς λέγεσθαι οὕτως τὸ κεῖσθαι. ἄλλως μέν, ἐπὶ τῶν σωμάτων. ἄλλως δέ, ἐπὶ τῶν ἀσωμάτων. οὐ μὴν ἀλλ' εἴ τις ἀκριβέστερον ἐπισκοποίη, μία καὶ αὕτη θεωρεῖται ἀναλογία κατὰ τὸ περιέχειν καὶ περιέχεσθαι. καὶ κατὰ τὸ τὴν ἕδραν παρέχειν καὶ ἐνιδρύεσθαι. ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος τοῦ κεῖσθαι, ἐπὶ πάντων τούτων διήκει, τὸ ἕτερον ἐν ἑτέρῳ ἀπερηρεῖσθαι κατ' αἰτίαν, ἢ δύναμιν, ἢ ἐνέργειαν, ἢ οὐσίαν, ἢ διάστασιν. διαφορὰ δὲ γίνεται περὶ τὰ πράγματα ἕτερα ὄντα, καὶ πρὸς ἕτερα ποιούμενα τὴν θέσιν, ἥτις οὐκ ἐξίστησι τὸν ἀνάλογον τοῦ κεῖσθαι λόγον ἐξ ἑαυτοῦ. τοσαῦτα καὶ περὶ τοῦ κεῖσθαι εἰρήσθω. ἐννοούντων ἡμῶν, ὡς ἐπὶ σώματος εἴρηται κυρίως τὸ κεῖσθαι.